

Prima instanță - (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) E. Palanciuc
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

DECIZIE

27 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Iuliana Oprea
Ala Cobăneanu, Ion Druță,
Dumitru Visternicean, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Constantin Fulger
împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu privire
la obligarea de a efectua recalcularea vechimii în muncă,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La 23 martie 2016 Constantin Fulger s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției, solicitând obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și stabili pensia pentru vechime în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

În perioada anilor 1997-2014 Constantin Fulger a activat în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie a organelor afacerilor interne, iar la 29 mai 2014, în baza ordinului Inspectoratului General al Poliției nr. 315-f a fost concediat din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i calculată la 10 septembrie 2015, conform scrisorii nr. 34/3-F-148/15 din 10 septembrie 2015, vechimea în muncă, inclusiv serviciul militar, de 17 ani, 02 luni și 07 zile.

La 10 februarie 2016 s-a adresat pârâților cu cerere prealabilă, prin care a solicitat efectuarea recalculării vechimii în muncă în baza datelor înscrise în carnetul de muncă după cum urmează: 06 noiembrie 1995 - 31 mai 1997 serviciul militar în Forțele Armate ale Republicii Moldova; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998 serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 09 decembrie 2002 - 28 ianuarie 2008 serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, polițist al izolatorului de detenție provizorie, conform prevederilor pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a

indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului National Anticorupție și sistemului penitenciar.

Totodată, a solicitat ca la stabilirea vechimii în muncă să se țină cont de prevederile ordinului MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004 și de Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014.

Ulterior, la 04 martie 2016, reclamantul a recepționat răspunsul Inspectoratului General al Poliției *nr. 34/3-F32/16 din 29 februarie 2016*, prin care i s-a comunicat că cererea înaintată este imposibil de realizat din lipsa temeiului legal, necorespunderea cerințelor art. 13 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Nefiind de acord cu răspunsul menționat, reclamantul s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

Astfel, reclamantul invocă că, pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, ordinul MAI nr. 5 din 05 ianuarie 2004, precum și Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 expres prevăd calcularea vechimii în muncă cu avantaje calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie în care a activat.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 19 septembrie 2016 s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de Constantin Fulger, în partea ce ține de pretențiile înaintate împotriva Ministerului Afacerilor Interne. (f.d. 39-40)

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2016 s-a admis cererea reprezentantului reclamantului privind punerea pe rol a cererii de concretizare a cercului pârâților, cu includerea în calitate de copârât a Ministerului Afacerilor Interne. (f.d. 47-48)

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Constantin Fulger împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să recalculeze și să stabilească pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioadele: 06 noiembrie 1995 - 30 mai 1997 - serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 09 decembrie 2002 - 28 ianuarie 2008 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 - serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Invocând netemeinicia hotărârii instanței de fond, la 30 ianuarie 2017 Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 s-a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2017.

La 07 noiembrie 2017 Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, invocând că la emiterea acestora au fost încălcate normele de drept material și procedural.

Indică că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume, instituția în care persoana exercită serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 decembrie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, și să exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberarea din serviciu.

Astfel, calcularea vechimii în muncă în vederea stabilirii pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 12 februarie 1994, inclusiv, luarea în calcul a anumitor perioade cu avantaje, urmează a fi efectuată după eliberare din serviciu, în cazul întrunirii condițiilor necesare, elementul principal fiind vechimea în serviciu necesară obținerii dreptului de a beneficia de pensie, la solicitarea titularului acestui drept.

Mai mult ca atât, la determinarea autorității în sarcina căreia urmează a-i fi pusă recalcularea vechimii în muncă, instanța va ține cont de prevederile pct.6 din Hotărârii Guvernului nr.78 din 12 februarie 1994, potrivit căreia, asigurarea cu pensii a militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar, precum și a familiilor acestora, se efectuează în funcție de ultimul loc de serviciu.

Prin urmare, menționează recurentul că ultimul loc de serviciu al reclamantului a fost la Inspectoratul General al Poliției.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 04 octombrie 2017 (f.d. 100), și recepționată de recurent la 05 octombrie 2017 (f.d. 107).

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul înaintat la 07 noiembrie 2017 se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 20 decembrie 2017 recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne a fost considerat admisibil.

Conform art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

După cum rezultă din actele cauzei, la 10 februarie 2016 Constantin Fulger s-a adresat Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu cerere prealabilă, solicitând efectuarea recalculării vechimii în muncă în baza datelor înscrise în carnetul de muncă, conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. (f.d. 6)

Prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/3-F32/16 din 29 februarie 2016 reclamantului i s-a comunicat că cererea înaintată nu corespunde cerințelor art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, fiind respinsă. (f.d. 7)

Nefiind de acord cu răspunsul primit, Constantin Fulger a înaintat cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției, solicitând obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și stabili pensia pentru vechime în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie.

Judecând cauza, prima instanță prin hotărârea din 17 ianuarie 2017 a admis cererea de chemare în judecată și a obligat **Ministerul Afacerilor Interne** să recalculeze și să stabilească lui Constantin Fulger pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioadele: 06 noiembrie 1995 - 30 mai 1997 - serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 09 decembrie 2002 - 28 ianuarie 2008 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 - serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

În susținerea soluției date, prima instanță a reținut că reclamantul Constantin Fulger în perioada anilor 1997-2014 a activat în cadrul instituțiilor care cad sub incidența reglementărilor pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 aprilie 1994, astfel că, instanța de judecată a ajuns la concluzia că răspunsul Inspectoratului General al Poliției **nr. 34/3- F-148/15 din 10 septembrie 2015** este neîntemeiat, fiind necesară obligarea **Inspectoratului General al Poliției** de a efectua recalcularea vechimii în muncă lui Constantin Fulger, cu includerea avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru: 06 noiembrie 1995 - 30 mai 1997 - serviciul militar în forțele armate; 20 noiembrie 1997 - 14 decembrie 1998 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 09 decembrie 2002 - 28 ianuarie 2008 - serviciul în cadrul sistemului penitenciar al Ministerului Justiției; 29 ianuarie 2008 - 29 mai 2014 -

serviciul în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, polițist al izolatorului de detenție provizorie.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, Curtea de Apel Chișinău fiind investită cu judecarea apelului, prin decizia din 25 mai 2017 a respins apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 ianuarie 2017.

Judecând recursul, Colegiul consideră concluzia instanței de fond, menținută de instanța de apel, ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material.

Astfel, Colegiul reține că conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2) și (4) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Art. 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Dispozițiile art. 241 alin. (1), (2), (4), (5) și (6) Codul de procedură civilă, stipulează că, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. Hotărârea judecătorească constă din parte introductivă, parte descriptivă, motivare și dispozitiv. În partea descriptivă se indică pretențiile reclamantului, obiecțiile pârâtului și explicațiile celorlalți participanți la proces. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Din esența normelor de drept citate rezultă că hotărârea trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanțele și probele constatate în cauză urmează să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică. De asemenea, concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii trebuie să coincidă cu concluziile dispozitivului hotărârii judecătorești.

Respectiv, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului. Or, în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerințelor solicitate în acțiune, era indispensabil, alături de cele constatate, de a supune controlului

legalitatea hotărîrii atacate cu apel în baza argumentelor aduse în cererea de apel, cu expunerea poziției instanței pe fiecare din argumentele invocate.

La caz, sunt relevante și prevederile art. 118 alin. (3) Codul de procedură civilă, care prevăd că circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Colegiul conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile citate supra, or, după cum rezultă din cererea de chemare în judecată, reclamantul și-a exprimat dezacordul cu răspunsul **nr. 34/3-F32/16 din 29 februarie 2016** la cererea prealabilă înaintată 10 februarie 2016, solicitând obligarea Ministerului Afacerilor Interne de a-i calcula și stabili pensia pentru vechime în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în cadrul sistemului penitenciar și izolatorului de detenție provizorie.

Pe când, contrar prevederilor art. 240 alin. (3) Codul de procedură civilă, instanța de fond, în concluzie, a constant netemeinicia răspunsului Inspectoratului General al Poliției **nr. 34/3- F-148/15 din 10 septembrie 2015**, ieșind din limita pretențiilor expuse în cerere.

Mai mult ca atât, instanța de recurs remarcă că contrar normelor de drept enunțate, partea motivată a hotărîrii instanței de fond nu este în concordanță cu dispozitivul ei, ceea ce echivalează cu o nemotivare, respectiv este lipsită de forță de convingere.

În acest context, instanța de recurs reține că în partea motivată a hotărîrii, instanța de fond a concluzionat că urmează a fi obligat **Inspectoratul General al Poliției** de a efectua recalcularea vechimii în muncă lui Constantin Fulger, cu includerea avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, însă în dispozitiv instanța se pronunță asupra chestiunii privind obligarea **Ministerului Afacerilor Interne** de a recalcula și stabili pensia pentru vechimea în muncă cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Astfel, concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărîrii nu coincid cu concluziile dispozitivului hotărîrii judecătorești.

Toate aceste circumstanțe nu au fost examinate de instanța de apel, deși prezintă interes în soluționarea justă a cauzei, iar conținutul deciziei nu este altceva decât reflectarea concluziei primei instanțe, fapt ce în plus indică la examinarea superficială a apelului și constituie temei de rejudecare.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că decizia recurată urmează a fi casată ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material.

Or, reieșind din interpretarea art. 6 CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărîri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (*cauza Garcia Ruiz vs Spania, 21 ianuarie 1999*).

Concomitent, Colegiul relevă că, din prevederile Recomandării nr. R(84) privind principiile de procedură civilă proprii pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 februarie 1984, hotărîrea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară,

înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă într-un mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de părți.

Din considerentele menționate și având în vedere că eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o decizie legală.

În conformitate cu art. art. 444, 445 alin. (1) lit. c), 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

A casa decizia Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Constantin Fulger împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu privire la obligarea de a efectua recalcularea vechimii în muncă, cu restituirea cauzei la rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Iuliana Oprea

judecători

Ala Cobăneanu

Ion Druță

Dumitru Visternicean

Dumitru Mardari